

Algatuse kontaktisik

Teie 09.03.2020

Meie .09.2020 nr 1-6/20-36/2

Kollektiivne pöördumine
„Anname koolikogukonnale suuremad õigused“

Austatud pöördumise autorid

Tõstasite oma pöördumises küsimuse koolikogukonna esindamise kohta. Tunnete pöördumises muret, et kooli hoolekogul ei ole seaduses sätestatud piisavalt sõnaõigust, mis võimaldaks koostöiselt osaleda kooli juhtimises. Teete ettepaneku, et direktori vallandamise ja töölevõtmise otsusele oleks seaduses sätestatud kooli hoolekogu nõusoleku kohustuslikkus. Samuti peate vajalikuks kaaluda võimalust sätestada hoolekogule õigus algatada direktori vallandamise protseduur juhtudeks, kui kooli kogukond ei ole koolijuhi tööga rahul ning et direktorit puudutava otsuse vastuvõtmise korda viidaks sisse maksimaalse avatuse, kogukonna ligipääsu arutelule, arutelukäigu ja muu info kättesaadavuse.

Kultuurikomisjon arutas Teie pöördumist 2020. aasta 19. mai istungil koos pöördumise algatajate, Eesti Linnade ja Valdade Liidu ning Haridus- ja Teaduministeeriumi esindajatega.

Kultuurikomisjoni istungil tõi Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja välja, et hoolekogu rolli võib suurendada ja ümber sõnastada, kuid mitte pöördumises toodud vahenditega. Eesti Linnade ja Valdade Liidu esindajad selgitasid, et kooli pidamine ja hariduse kättesaadavuse tagamine on kohaliku omavalitsuse kohustus ning tal on sellega kaasnev vastutus.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse kohaselt on hoolekogu kooli organ, kelle ülesanne on kooli õpilaste, õpetajate, kooli pidaja, õpilaste vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide ühistegevus õppe ja kasvatuse suunamisel, planeerimisel ja jälgimise ning õppeks ja kasvatuseks paremate tingimuste loomisel. Seadus annab avatud loetelu, millisel juhul tuleb hoolekogu arvamust või nõusolekut küsida ning hoolekogul on õigus teha ka muid ettepanekuid kooliga seotud küsimuste paremaks lahendamiseks. Seega annab seadus hoolekogule laialdased võimalused koolielus sõna sekka öelda.

Kooli direktor on hoolekogu ees aruandekohustuslik, mis tagab hoolekogule võimaluse olla kursis koolielu puudutavate otsuste ja nende põhjendustega. Kooli direktori valib kooli pidaja avaliku konkursi korras. Seadus näeb ette, et konkursi läbiviimise korra kohta annab hoolekogu arvamuse. Seaduses ettenähtud protseduuri õiguspärasel järgimisel on hoolekogul võimalik edastada kooli pidajale oma ettepanekud direktori valimise konkursi kohta ning kooli pidaja ülesanne on tagada koolile kompetentse ja kvalifikatsioonile vastava juhi leidmine.

Töölepinguline suhe kooli pidaja ja direktori vahel annab piisava õigusliku raamistiku tööandja poolt nii tööülesannete püstitamiseks, tulemuste hindamiseks kui ka vajadusel lepingu lõpetamiseks. Hoolekogu kohustusliku nõusoleku lisamine töölepingu sõlmimisel ja lõpetamisel ei ole kultuurikomisjoni arvates põhjendatud. Komisjon näeb, et selle muudatusega kaasneb ohukohti, mis võivad vastupidiselt soovitudle tuua kaasa negatiivseid mõjusid. Näiteks tekib sel juhul töösuhtesse hoolekogu näol kolmas osapool, kes võiks takistada ka ebakompetentse juhiga töölepingu lõpetamist või keelduda nõusoleku andmisest konkursi võitnud kvalifikatsioonile vastava ja kompetentse direktori töölevõtmisel. Hoolekogu on oma koosseisult ja olemuselt ühiskondlik kogu, kes kannab kooli juhtimise laiemat kaasatuse eesmärki, kuid kellele ei saa panna sellise nõusolekuga kaasnevaid kohustusi ja vastutust.

Lähtudes eeltoodust ei toeta kultuurikomisjon kollektiivses pöördumises toodud ettepanekut. Kultuurikomisjonile teadaolevalt on Haridus- ja Teadusministeerium avaldanud valmisolekut arutada Teiega kogukonna suuremat kaasamist koolijuhtimisse. Kultuurikomisjon peab oluliseks, et see arutelu hõlmaks ka koolikogukonna mõiste sisustamist ning osapoolte õiguste, kohustuste ja vastutuse terviklikku kontseptuaalset läbitöötamist. Alles seejärel on võimalik kaaluda seadusemuudatuste vajalikkust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Aadu Must

Esimees

Teadmiseks: Rahvaalgatus.ee

631 6481 kultuurikomisjon@riigikogu.ee